

Restrictie- en attenderingszinnen professioneel gebruik (versie 2025-1)

Versiegeschiedenis		
Versie	Datum	Aanpassingen
2018-1	Mei 2018	Eerste versie
2019-1	Maart 2019	<ul style="list-style-type: none"> - Restrictiezinnen 1 en 2 zijn verplaatst van de attenderingszinnen naar de restrictiezinnen, omdat het gebruik buiten de aangegeven tijdstippen een risico kan zijn voor veilig gebruik; - Restrictiezinnen 10 en 11 (resistentiezinnen) zijn verplaatst van de attenderingszinnen naar de restrictiezinnen; - De resistentiezin '<i>Daar er tussen [stof] en verwante stoffen kruisresistentie bestaat, dienen bespuitingen met aan [stof] verwante stoffen in hetzelfde seizoen te worden vermeden</i>' is verwijderd; - Restrictiezinnen 27, 28, 29, 56 en 62 zijn nieuwe zinnen en zijn al vermeld op het WG van toegelaten middelen.
2025-1	Februari 2025	<ul style="list-style-type: none"> - De volgorde van de restrictiezinnen is aangepast. Alle zinnen zijn gesorteerd naar aspect (bijvoorbeeld residu). De nummering van de zinnen is echter gelijk gebleven, omdat soms verwezen wordt naar het nummer van een restrictiezin. Daarom klopt de numerieke volgorde van de lijst niet langer, maar is de lijst wel overzichtelijker. - Restrictiezin 7 is verplaatst naar attenderingszinnen (attenderingszin 25). - Restrictiezin 9 is verwijderd. - Restrictiezinnen 16, 19 en 66 zijn veralgemeniseerd. - Restrictiezinnen 17 en 28 zijn samengevoegd en zin 28 is verwijderd. - Restrictiezinnen 19 en 20 zijn samengevoegd en restrictiezin 20 is verwijderd - Restrictiezinnen 32 en 33 zijn samengevoegd en zin 33 is verwijderd. - In zin 56 en 62 is bufferzone vervangen door spuitvrije zone. - Restrictiezin 62 is gewijzigd van categorie Ecotox naar Milieu en aangepast. - Restrictiezinnen 71-72 zijn verwijderd omdat deze al worden afgedekt door restrictiezin 66. - Restrictiezin 73 is verwijderd omdat deze wordt afgedekt door de aangepaste zin 67. - Restrictiezin 81 is verwijderd omdat de zin wordt afgedekt door restrictiezin 74. - Restrictiezinnen 86, 87, 89, 90, 91, 92 en 93, 94 zijn nieuw toegevoegd en zijn al vermeld op het WG van toegelaten middelen. - Zin 76 is aangepast om de leesbaarheid te verbeteren. - Restrictiezinnen 10 en 11 aangepast en verplaatst naar attenderingszinnen, attenderingszinnen 23 en 24. - Restrictiezin 89 toegevoegd. <i>Na het verstrijken van de behandelingstijd moet de lucht in de behandelde ruimte minimaal [specificeer aantal] met verse lucht vervangen worden alvorens deze te betreden.</i> Deze zin is al vermeld op het WG van een toegelaten middel. - Attenderingszin 1 is verwijderd. - Restrictiezin 56 aangepast. 'Buffer zone' is vervangen door 'Spuitvrije zone' - Restrictiezin 62 is vervangen door: Om in het water levende organismen/ niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRTxx * in combinatie met een spuitvrije zone van tenminste xx centimeter

		gemeten vanaf de laatste spuitdop tot aan de insteek van de sloot [in het geval van waterorganismen] / tot aan de rand van de grasmat [in het geval van niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen].
--	--	---

Grijs = standaard zinnen vastgesteld in de verordening over etiketteringsvoorschriften voor gewasbeschermingsmiddelen (EU nr. 547/2011). Hierbij is de wettelijke vertaling gevolgd.

Restrictiezinnen professioneel gebruik

Nr	Aspect	Restrictiezin
2	alg	In de teelt van [gewas] het middel toepassen van [maand] tot en met [maand].
6	alg	Niet bij [specificeer gewassen] toepassen, welke korter dan [specificeer tijd/periode] ter plaatse staan.
8	alg	In de teelt van [gewas] het middel toepassen in [x] tot [x] liter water per ha.
26	alg	Een eenmaal geopende verpakking in één keer opgebruiken.
86	alg	Voor gewasbeschermingsmiddelen op basis van [naam werkzame stof] geldt in [bedekte/onbedekte] teelten een totale dosering van maximaal [x] kg werkzame stof per hectare per 12 maanden.
93	alg	Het volgende moet additioneel worden vermeld op de zakken met behandeld vlaszaad bestemd voor gebruik binnen de EU: In de teelt van [noem gewas] maximaal [... kg. zaad] per ha uitzaaïen.
3	RES + WZK	In verband met [schadelijke effecten/residuen] in volggewassen, in het eerstvolgende teeltseizoen alleen [specificeer gewassen] telen.
4	RES + WZK	In verband met [schadelijke effecten/residuen] in volggewassen, in het eerstvolgende teeltseizoen geen [specificeer gewassen] telen.
5	RES + WZH	In verband met [schadelijke effecten/residuen] in volggewassen, binnen [specificeer aantal] maanden na toepassing geen [specificeer gewassen] telen.
1	RES	In de teelt van [gewas] het middel toepassen van [beschrijving groeistadium (BBCH schaal)] tot en met [beschrijving groeistadium (BBCH schaal)].
12	RES	[Producten, bijv. stro van behandelde granen, hooi afkomstig van graszaad productie, plantresten/zaad van behandelde percelen] niet in de handel brengen als diervoeder en niet als diervoeder gebruiken.
13	RES	Behandelde percelen [zo nodig gewas specificeren] binnen [periode invullen] na toepassing niet beweiden of maaien voor gebruik als diervoeder.
14	RES	Behandelde [specificeer gewas] niet voor menselijke en/of dierlijke consumptie bestemmen.
15	RES	In behandelde ruimten tot [geef tijdsduur aan] na behandeling geen [geef gewas of product aan] opslaan.
16	RES	Om residuen in voedings- of voedergewassen [indien van toepassing: ten gevolge van ophoping van persistente bodemmetabolieten] te voorkomen, is het gebruik van dit middel beperkt tot [specificeer aantal toepassingen] toepassingen per X maanden volgens het gebruikvoorschrift. Dit product, of andere middelen die [naam werkzame stof] bevatten, mogen gedurende [specificeer periode; bijvoorbeeld "hetzelfde jaar"] niet nogmaals op hetzelfde perceel worden toegepast.
27	RES	Behandelde medicinale kruidgewassen alleen gebruiken voor homeopathische of medicinale doeleinden.
17	TOX	In [specificeer toepassing] uitsluitend [opwaarts/neerwaarts/zijwaarts aangeven indien van toepassing] toepassen met [geef juiste apparatuur aan; bijvoorbeeld: machinaal voortbewogen apparatuur, een tractor met een gesloten cabine etc.].
18	TOX	Tijdens de behandeling [en [geef de tijdsduur aan] erna] dient de ruimte gesloten te blijven.
19	TOX	Behandelde [gebieden/ruimtes/kassen] [specificeer: tijdens en/of na de behandeling] voor [specificeer tijdsduur] niet betreden.
21	TOX	Draag een geschikte [specificatie adembescherming], indien de [ruimte/kas] moet worden betreden binnen [specificeer tijdsduur] na toepassing.
22	TOX	Draag [specificeer PPE] bij werkzaamheden aan [behandeld gewas] [, inclusief bollen en/of knollen].

24	TOX	Tijdens het verpakken van behandeld zaad dient adembescherming te worden gedragen.
25	TOX	Het met het middel behandelde zaaizaad dient opvallend van kleur te zijn.
29	TOX	<u>Gasvormende of gasvormige middelen:</u> Alleen toe te passen door speciaal opgeleide professionele toepassers. Het middel mag uitsluitend worden toegepast door een deskundige met de vakbekwaamheidseisen zoals bedoeld in art 71 Wgb, art 17a BGB en art. 6.4 Rgb, verder te noemen gassingsleider.
87	TOX	De ruimte mag geopend en betreden worden wanneer het niveau van <i>[specificeer stof/metaboliet]</i> in de ruimte aantoonbaar is gedaald tot onder <i>[specificeer concentratie]</i> .
88	TOX	In <i>[specificeer toepassing]</i> na toepassing het gewas niet betreden gedurende <i>[specificeer tijdsduur]</i> .
89	TOX	Na het verstrijken van de behandelingstijd moet de lucht in de behandelde ruimte minimaal <i>[specificeer aantal keer]</i> met verse lucht vervangen worden alvorens deze te betreden.
30	MIL	Voor zilte teelten (lamsoor, zeekraal) is toepassing alleen toegestaan mits de teelt plaatsvindt in bassins.
31	FATE	<i>[Stof x]</i> mag slechts <i>[specificeer frequentie, bijv om de x jaar]</i> worden toegepast, waarbij de totale dosering niet meer dan <i>[x]</i> kg actieve stof per hectare mag worden toegepast.
32	ECO/MIL/FATE	Om [zoogdieren/vogels/het grondwater/ etc.] te beschermen is de toepassing in de [onbedekte/grondgebonden bedekte] teelt van [gewas] uitsluitend toegestaan [wanneer de bodembedekking meer dan xx% is] / [indien het gewas tenminste xx % gesloten is].
Grondwater		
34	FATE	Om het grondwater te beschermen mag u dit product of andere producten die <i>[geef naar gelang van het geval de naam van de werkzame stof of van de categorie werkzame stoffen]</i> bevatten, niet langer dan gedurende <i>[geef de tijdsduur aan]</i> gebruiken/ten hoogste <i>[geef de frequentie]</i> gebruiken.
35	FATE	Om het grondwater te beschermen mag dit middel of andere middelen die <i>[naam van werkzame stof of categorie stoffen]</i> bevatten slechts <i>[specificeer frequentie, bijvoorbeeld eens per twee jaar]</i> worden toegepast, waarbij niet meer dan <i>[x liter/kg]</i> middel per hectare worden toegepast.
36	FATE	Om het grondwater te beschermen mag dit product niet worden gebruikt op (benoem het soort bodem of geef een beschrijving ervan) bodems.
37	FATE	Om het grondwater te beschermen is de toepassing van dit middel bij de teelten van <i>[specificeer teelt]</i> op <i>[specificeer soort + eventuele kenmerken]</i> gronden <i>[specificeer regio]</i> niet toegestaan.
38	FATE	Om het grondwater te beschermen mag dit middel in de teelt van <i>[specificeer teelt(en)]</i> niet worden gebruikt in grondwaterbeschermingsgebieden.
39	FATE	Om het grondwater te beschermen is uitplanten in grondwaterbeschermingsgebieden van [gewas] uit met [middel of stof] behandeld zaad niet toegestaan. De toepasser dient de afnemer van zaden en/of planten er schriftelijk van op de hoogte te stellen dat planten uit behandeld zaad niet in grondwaterbeschermingsgebieden mogen worden uitgeplant.
40	FATE	Om het grondwater te beschermen mag dit middel of andere middelen die <i>[naam van werkzame stof of categorie stoffen]</i> bevatten bij opeenvolgende behandelingen in één teeltseizoen per teelt niet meer dan <i>[x liter/kg]</i> middel per hectare worden toegepast.
41	FATE	Om het grondwater te beschermen dient de bodem tijdens de toepassing van dit middel of andere middelen die <i>[naam van werkzame stof of categorie stoffen]</i> bevatten te worden afgeschermd <i>[geef indien mogelijk een beschrijving van de benodigde manier van afschermen]</i> .
42	FATE	Om het grondwater te beschermen mag dit middel in de teelt van <i>[specificeer teelt]</i> niet worden gebruikt [in de periode van xx tot xx] wanneer minder dan [xx]% van het bodemoppervlak bedekt is.
94	FATE	Om het grondwater te beschermen mag dit product in Nederland niet worden uitgezaaid in grondwaterbeschermingsgebieden.
Drinkwater bereid uit oppervlaktewater		
43	FATE	Om drinkwaterbronnen te beschermen is toepassing op percelen die grenzen aan oppervlaktewater <i>[in de teelt van (specificeer teelt)]</i> uitsluitend toegestaan wanneer op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van <i>[specificeer driftreducerende techniek/klasse]</i> .
Glyfosaat specifiek en/of verhardingen		
44	FATE	Toepassing van dit middel op en gesloten verhardingen is uitsluitend toegestaan volgens de 'criteria voor toepassing van onkruidbestrijdingsmiddelen op basis van glyfosaat op verhardingen' volgens de DOB- methode (Duurzaam Onkruid Beheer op verhardingen, zie www.dob-verhardingen.nl).
45	FATE	Dit middel mag niet worden toegepast op open, halfopen en gesloten verhardingen.

46	FATE	Dit middel mag niet worden toegepast op halfopen en gesloten verhardingen.
90	FATE	Om drinkwaterbronnen te beschermen is het toepassen van dit middel niet toegelaten op half open en gesloten verhardingen in het Maasstroomgebied. Het betreft de volgende gebieden in Nederland: – Provincie Limburg – Provincie Noord-Brabant m.u.v. de gemeenten Woensdrecht en Bergen op Zoom – De gemeenten: • Maasdriel • West Maas en Waal • Druten • Wijchen • Beuningen • Heumen • Nijmegen, ten westen van het Maas-Waalkanaal.
Bodemorganismen		
47	ECO	Om de bodemorganismen te beschermen mag u dit product of andere producten die (geef naar gelang van het geval de naam van de werkzame stof of van de categorie werkzame stoffen) bevatten, niet langer dan gedurende [<i>geef de tijdsduur aan</i>] gebruiken/ten hoogste [<i>geef de frequentie</i>] gebruiken.
48	ECO	Om de bodemorganismen te beschermen mag dit middel of andere middelen die [naam van werkzame stof of categorie stoffen] bevatten bij opeenvolgende behandelingen in één teeltseizoen per teelt niet meer dan [<i>x liter/kg</i>] product per hectare worden toegepast
49	ECO	Om de bodemorganismen te beschermen dient de bodem tijdens de toepassing van dit middel of andere middelen die [naam van werkzame stof of categorie stoffen] bevatten te worden afgeschermd [<i>geef indien mogelijk een beschrijving van de benodigde manier van afschermen</i>].
Waterorganismen		
50	ECO	Om in het water levende organismen te beschermen mag dit product niet gebruikt worden op [<i>benoem het soort bodem of geef een beschrijving ervan</i>] bodems.
51	ECO	Om in het water levende organismen te beschermen mag u in een teeltvrije zone van [<i>geef de afstand aan</i>] langs oppervlaktewater niet spuiten.
52	ECO	Om in het water levende organismen te beschermen is de toepassing uitsluitend toegestaan op percelen die niet grenzen aan oppervlaktewater.
53	ECO	Om in het water levende organismen te beschermen is de toepassing op percelen die grenzen aan oppervlaktewater uitsluitend toegestaan indien geen blootstelling van het oppervlaktewater met het middel plaatsvindt.
54	ECO	Om in het water levende organismen te beschermen is gebruik van dit middel uitsluitend toegestaan indien restwater dat het middel kan bevatten (zoals spoel- en afvalwater) wordt afgevoerd naar het vuilwaterriool.
55	ECO	Om in het water levende organismen te beschermen is toepassing [<i>in de teelt van (specificeer teelt)</i>] uitsluitend toegestaan wanneer op percelen die grenzen aan oppervlaktewater [<i>in de periode (specificeer periode)</i>] op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van [<i>specificeer maatregel</i>] en/of een maximale dosering van [<i>specificeer dosering</i>] kg/ha en/of een maximale frequentie van [<i>specificeer frequentie</i>] keer per teeltseizoen.
56	ECO	Zin specifiek voor rietteelt: Om in het water levende organismen te beschermen is toepassing van het middel in riet uitsluitend toegestaan in riet dat op het vaste land staat, middels gebruik van een rugspuit, waarbij het middel alleen pleksgewijs mag worden toegediend en een spuitvrije zone van minimaal 2 meter ten opzichte van het wateroppervlak dient te worden aangehouden.
91	FATE	Dit middel mag uitsluitend worden toegepast in de bedekte teelten [<i>specificeer teelten</i>] in kassen waarvan het drainwater, drainagewater en filterspoelwater dat gewasbeschermingsmiddelen kan bevatten -via de voorgeschreven zuivering- op het riool wordt geloosd.
Geleedpotigen/insecten		

57	ECO	Om niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten te beschermen, moet een teeltvrije zone van <i>[geef de breedte in cm aan]</i> gemeten vanaf het midden van de laatste gewasrij/bomenrij of de laatste plant/boom in de rij tot aan de perceelgrens worden aangehouden.
58	ECO	Om niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten te beschermen is toepassing uitsluitend toegestaan indien gebruik wordt gemaakt van <i>[specificeer maatregel]</i> .
Planten		
59	ECO	Om niet tot de doelsoorten behorende planten te beschermen, moet een teeltvrije zone van <i>(geef de breedte in cm aan)</i> gemeten vanaf het midden van de laatste gewasrij/bomenrij of de laatste plant/boom in de rij tot aan de perceelgrens worden aangehouden.
60	ECO	Om niet tot de doelsoorten behorende planten te beschermen is toepassing uitsluitend toegestaan indien gebruik wordt gemaakt van <i>[specificeer maatregel]</i> .
61	ECO	Om niet tot de doelsoorten behorende planten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op ondoordringbare oppervlakken, zoals asfalt, beton <i>[,/en]</i> kasseien <i>[en spoorlijnen,]</i> of op andere plaatsen waar het product gemakkelijk kan wegstromen.
Vogels/zoogdieren		
63	ECO	Om <i>[de vogels/de zoogdieren]</i> te beschermen moet het product volledig in de bodem worden ondergewerkt; zorg ervoor dat het product ook <i>[op de kopakker/in de potgrond]</i> is ondergewerkt.
64	ECO	Om <i>[de vogels/de zoogdieren]</i> te beschermen moet u gemorst product verwijderen.
65	ECO	Niet gebruiken tijdens de vogelbroedperiode <i>[noem de periode, bijvoorbeeld februari t/m oktober]</i> .
66	ECO	Om <i>[de vogels/de zoogdieren]</i> te beschermen is toepassing uitsluitend toegestaan <i>[in de periode februari-mei]/tot of vanaf een bepaald gewasstadium [e.g. wanneer het bladerdek gesloten is (BBCH 40, 90% van de planten raakt elkaar in de rij), vanaf het verschijnen van de bloemknoppen (BBCH 51)]/bij een bepaalde teeltmethode, e.g. bij zacht fruit indien er geen permanente grasstroken aanwezig zijn tussen de teeltrijen.</i>
67	ECO	Om <i>[de vogels/de zoogdieren]</i> te beschermen moet u direct na toepassing beregenen. Na beregening mag geen granulaat meer zichtbaar zijn.
68	ECO	De lokmiddelen moeten zo worden geplaatst dat het risico dat andere dieren ervan eten zoveel mogelijk wordt voorkomen. <i>[eventueel aanvullen met: Maak de blokjes stevig vast, zodat ze niet door de knaagdieren kunnen worden weggesleept.]</i>
69	ECO	De behandelde zone moet tijdens de verdelgingsperiode worden gemarkeerd. Het risico van een (primaire of secundaire) vergiftiging door het antistollingsmiddel moet worden vermeld, alsmede het tegengif.
70	ECO	Tijdens de verdelgingsperiode moeten de knaagdieren elke dag uit de behandelde zone worden verwijderd. Gooi ze niet in vuilnisbakken of op storten.
73	ECO	Het middel mag alleen toegepast worden op goed onderhouden en regelmatig (bij voorkeur 1 keer per week) gemaaide gazons.
Bijen		
74	ECO	Gevaarlijk voor bijen. Om de bijen en andere bestuivende insecten te beschermen mag u dit product niet gebruiken op in bloei staande gewassen./Gebruik dit product niet op plaatsen waar bijen actief naar voedsel zoeken./Verwijder of bedek bijenkorven tijdens het gebruik van het product en gedurende (geef de tijdsduur aan) na de behandeling./Gebruik dit product niet in de buurt van in bloei staand onkruid./Verwijder onkruid voordat het bloeit./Gebruik dit product niet voor <i>[geef de datum of de periode aan]</i> .
75	ECO	Gevaarlijk voor bijen. Voorkom dat bijen en andere bestuivende insecten de kas binnenkomen, bijvoorbeeld door alle openingen met insectengaas af te sluiten.
76	ECO	Gevaarlijk voor bijen en andere bestuivende insecten. In de volgende gevallen mag u het middel alleen tussen zonsondergang en zonsopkomst toepassen: <ul style="list-style-type: none"> • Bloeiende gewassen • Niet-bloeiende gewassen die actief worden bezocht door bijen

77	ECO	Gevaarlijk voor bijen (en hommels). Niet toepassen op gewassen met geopende bloemen of op gewassen die actief bezocht worden door bijen (en hommels).
78	ECO	Toegestaan is uitsluitend het gebruik als [zaadbehandelingsmiddel ter voorkoming van schade door insecten voor de behandeling van zaden van gewas [X], met dien verstande dat er binnen een periode van [geef periode aan, bijv een jaar (365 dagen)] gerekend vanaf het [zaaien of uitplanten], op het veld geen voor bijen aantrekkelijke gewassen worden gezaaid of geplant.
79	ECO	De toepasser dient de afnemer van zaden en/of planten er schriftelijk van op de hoogte te stellen dat bladluizen zodanig bestreden moeten worden dat er geen honingdauw wordt gevormd waar bijen op af kunnen komen.
80	ECO	Om bijen te beschermen is toepassing uitsluitend toegestaan indien gebruik wordt gemaakt van [<i>specificeer maatregel</i>].
92	ECO	Om de bijen te beschermen mag u dit product niet gebruiken in tankmix met fungiciden uit de groep ergosterol-biosyntheseblokkers (FRAC code 3 fungicide) op in bloei staande gewassen of op niet-bloeiende gewassen die actief bezocht worden door bijen.
Driftreductie ¹		
Algemene formulering restrictie		
82	MIL	Om .... te beschermen, is toepassing in de teelt van [...] (op percelen die [niet] grenzen aan oppervlaktewater) uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van [een techniek uit tenminste de klasse DRTxx/een individuele techniek] (in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste xx centimeter) [alleen indien nodig, en dan alleen totale zone vermelden].
62	MIL	<u>Voor toepassingen op sportvelden, waaronder ook golfbanen en graszodenteelt:</u> Om in het water levende organismen/ niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen te beschermen is toepassing van dit middel uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik gemaakt wordt van een techniek uit tenminste de klasse DRTxx * in combinatie met een spuitvrije zone van tenminste xx centimeter gemeten vanaf de laatste spuitdop tot aan de insteek van de sloot [in het geval van waterorganismen] / tot aan de rand van de grasmat [in het geval van niet tot de doelsoorten behorende insecten/geleedpotigen]
Specificatie naar waterorganismen, terrestrische niet-doelwitorganismen (arthropoden, planten) en combinatie van driftmaatregelen voor waterorganismen en terrestrische niet-doelwitorganismen.		
N.B. zie voor verdere specificaties ook de werkinstructie DRT		
83	MIL	Om in het water levende organismen te beschermen, is toepassing in de teelt van [...] op percelen die grenzen aan oppervlaktewater uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van [een techniek uit tenminste de klasse DRTxx/een individuele techniek] (in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste xx centimeter gemeten vanaf het midden van de laatste gewasrij/bomenrij of de laatste plant/boom in de rij tot aan de insteek van de sloot) [alleen indien nodig, en dan alleen totale zone vermelden].
84	MIL	Om niet tot de doelsoorten behorende [geleedpotigen/insecten/planten] te beschermen, is toepassing in de teelt van [...] (op percelen die niet grenzen aan oppervlaktewater) uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van [een techniek uit tenminste de klasse DRTxx/een individuele techniek] (in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste xx centimeter gemeten vanaf het midden van de laatste gewasrij/bomenrij of de laatste plant/boom in de rij tot aan de perceelgrens) [alleen indien nodig, en dan alleen totale zone vermelden].

¹ * De meest recente DRT lijst en de informatiebladen van goedgekeurde technieken zijn te vinden op <https://iplo.nl/thema/water/afvalwater-activiteiten/agrarische-activiteiten/telen-gewassen-openlucht/vaststellen-driftreductie-spuittechnieken/>

85	MIL	Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende [geleedpotigen/insecten/planten] te beschermen, is toepassing in de teelt van [...] uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van [een techniek uit tenminste de klasse DRTxx/een individuele techniek] (in combinatie met een teeltvrije zone van tenminste xx centimeter gemeten vanaf het midden van de laatste gewasrij/bomenrij of de laatste plant/boom in de rij tot aan de insteek van de sloot of de perceelgrens) [alleen indien nodig, en dan alleen totale zone vermelden].
----	-----	---

Attenderingszinnen professioneel gebruik

Let op: onderstaande lijst is een indicatie van de meest gebruikte attenderingszinnen en is geenszins uitputtend. Deze lijst is dus enkel bedoeld als voorbeeld.

Nr	Aspect	Attenderingszin
2	WZH	Let op: In de teelt van [gewas] in verband met kans op gewasschade het middel toepassen van [maand] tot en met [maand].
3	WZH	Let op: om schade aan gewassen te voorkomen mag het middel niet in aanraking komen met de zaden. De zaden moeten voldoende diep in de grond worden gezaaid, waarbij de zaden goed bedekt moeten zijn met grond.
4	WZH	Let op: het wordt ontraden om het middel in de teelt van [gewas] toe te passen tijdens [de periode] in verband met kans op gewasschade.
5	WZH	Let op: bij toepassing in [gewas] verdient het, in verband met kans gewasschade, aanbeveling niet vaker dan [aantal] keer achtereen [middel] toe te passen.
6	WZH	Let op: het verdient aanbeveling met een proefbespuiting vast te stellen of het te behandelen [gewas of ras] geen schade ondervindt.
7	WZH	Let op: in kortdurende teelten dient men tussen de toepassing en het inzaaien of planten van voor [middel] gevoelige volggewassen een periode van minimaal [aantal] maanden aan te houden.
8	WZH	Let op: bij het mislukken van een teelt wordt afgeraden in hetzelfde jaar, afhankelijk van de dosering, zaaidiepte en periode tussen toepassing van [middel] en zaai van het vervanggewas, [gewas(sen)] als vervanggewas te zaaien.
9	WZH	Let op: bij herinzaai na het mislukken van de teelt kunnen [gewas(sen)] worden geteeld (mits een kerende grondbewerking wordt uitgevoerd). Na kerende grondbewerking kunnen [gewas(sen)] ook worden verbouwd, mits zaai plaatsvindt tenminste [aantal] maanden na toepassing van middel. Hierbij kan enige gewasreactie optreden.
10	WZH	Let op: bij het mislukken van de teelt kunnen problemen verwacht worden bij de teelt van de vervanggewassen [gewas(sen)].
12	WZH	Let op: het middel afwisselen met middelen op basis van een andere actieve stof.
13	WZH	Let op: de toepassing van [middel] in zaai zaad van [gewas] kan nadelige invloed hebben op de kieming.
14	WZH	Let op: de invloed van het middel op de kiemkracht van het zaad is niet getoetst.
15	WZH	Let op: bij hoge onkruiddruk in boomkwekerijgewassen geeft [middel] mogelijk onvoldoende bestrijding van eenjarige onkruiden.
16	WZH	Let op: bij hoge ziektedruk in de [niet-grondgebonden bedekte] teelt van [gewas] geeft [middel] mogelijk onvoldoende bestrijding van [ziekte/plaag].
17	WZH	Let op: in de teelt van [gewas] voor de zaai een kerende grondbewerking uitvoeren.
18	WZH	Let op: indien [gewas] wordt geteeld, dient voor het zaaien eerst geploegd te worden om schade ten gevolge van eventuele residuen in de grond te voorkomen.
19	WZH	Let op: [Gewassen] zijn gevoelig. Voorkom drift naar deze gewassen.
20	ECO	Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor bestuivers in kasteelten. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van bestuivers, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van bestuivers en over de in acht te nemen wachttijden.
21	ECO	Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor van nature voorkomende of uitgezette natuurlijke vijanden. Vermijd onnodige blootstelling. Indien u natuurlijke vijanden heeft uitgezet: raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel.

23	WZH	<p>Let op: Dit middel bevat de werkzame stoffen x en y. x behoort tot de chemische groep a. De FRAC/HRAC/IRAC code is z1. y behoort tot de chemische groep b. De FRAC/HRAC/IRAC code is z2. Bij dit product bestaat er kans op resistentieontwikkeling. Volg de aanbevelingen van de toelatingshouder op.</p>
24	WZH	<p>Let op: Dit middel bevat de werkzame stoffen x en y. x behoort tot de chemische groep a. De FRAC/HRAC/IRAC code is z1. y behoort tot de chemische groep b. De FRAC/HRAC/IRAC code is z2. Bij dit product bestaat er kans op resistentieontwikkeling. (reden voor resistentiemanagement*)(welk resistentiemanagement is nodig**). Volg de aanbevelingen van de toelatingshouder op.</p> <ul style="list-style-type: none"> - * Wat de reden is wordt uitgeschreven, bijvoorbeeld: Het resistentierisico is hoog. <p>**Resistentiemanagement maatregelen die nodig zijn om het gebruik acceptabel te maken worden hier voorgeschreven. Mogelijkheden hiertoe zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niet meer dan 50% van de bespuitingen uit te voeren met middelen met dit werkingsmechanisme. - Het middel af te wisselen met middelen met een ander werkingsmechanisme. - Het middel toe te passen in tankmix met middelen met een ander werkingsmechanisme
25	WZH	<p>Middel niet toepassen bij natte weersomstandigheden (bijv. bij regen of drassige bodem).</p>